

KOTITYÖ- JA PUHDISTUSPALVELUJEN PERUSTUTKINTO

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä

Opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa

Kotityöpalvelujen osaamisala
Kodinhuoltaja
Puhdistuspalvelujen osaamisala
Toimitilahuoltaja

Sisällys

1.	JOHDANTO	3
2.	KOTITYÖ- JA PUHDISTUSPALVELUJEN PERUSTUTKINTO	3
3.	AMMATTIALAN KUVAUS	3
4.	AMMATTIALAN ARVOPERUSTA	3
5.	PERUSTUTKINNON TAVOITTEET	4
6.	KOTITYÖ- JA PUHDISTUSPALVELUJEN PERUSTUTKINNON MUODOSTUMINEN	5

1. JOHDANTO

Tämä opetussuunnitelma on laadittu käyttäen suunnittelun **perustana Kotityö- ja puhdistuspalvelujen perustutkinnon perusteita, OPH:n määräys 28.10.2014, Dno 51/011/2014** (sisältää määräyksen 4/011/2015 mukaiset muutokset ja oikaisut) ja Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän opetussuunnitelman pedagogista toimintaohjetta 2014. Opetussuunnitelma on laadittu paikalliseen toimintaympäristöön sopivaksi yhteistyössä työelämän kanssa. Opetussuunnitelmaa ja sen toteuttamista kehitetään työelämästä ja opiskelijoilta saadun palautteen perusteella.

2. KOTITYÖ- JA PUHDISTUSPALVELUJEN PERUSTUTKINTO

Tutkinto on mahdollista suorittaa Haapaveden ja Oulaisten ammattiopistoissa

3. AMMATTIALAN KUVAUS

Kotityö- ja puhdistuspalveluala on toimiala, jolle on ominaista palvelujen tuottaminen asiakaslähtöisesti asiakkaan kotona, kodinomaisissa laitoksissa ja hyvin erityyppisissä ja erilaisissa toimitiloissa. Kotityö- ja puhdistuspalveluilla on monia yhteisiä tehtävä- ja toiminta-alueita erityisesti kotitalous-, kiinteistö-, ravitsemis- sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa. Kotityö- ja puhdistuspalvelut ovat merkittävä osa ihmisten päivittäistä elämää ja hyvinvointia. Palvelutoiminnan päämääränä on tyytyväinen asiakas, ja siksi toiminnan laatua arvioidaan jatkuvasti asiakaspalautteiden avulla.

Kotityöpalvelut on kasvava palveluelinkeino. Kotityöpalveluilla tuetaan ihmisten arjessa selviämistä yksityiskodeissa, palvelukodeissa ja erilaisissa asumisyksiköissä. Kotityöpalveluilla tarkoitetaan kodin arjen tehtäviä, kuten kodin siivousta, tekstiilien huoltoa, ruoanvalmistusta ja tarjolle laittoa. Lisäksi palveluina tarjotaan avustamista päivittäisissä toiminnoissa, kuten syömisessä, pukeutumisessa, peseytymisessä, ulkoilemisessa. Kotityöpalvelut sisältävät viriketoiminnan ja vapaa-ajan toiminnan järjestämisen sekä asioimistehtäviä. Tulevaisuuden kasvavia palveluja on erilaisten sähköisten tieto- ja turvallisuusteknologiaan liittyvien palveluiden ja -välineiden käytönohjaus. Kotityöpalvelut kattavat myös asuinympäristön hoitamiseen liittyviä piha-alueen ja parvekkeen hoitotöitä.

Puhdistuspalveluala on monipuolinen ja laaja-alaisesti työllistävä palveluelinkeino. Puhdistuspalveluilla tuetaan toimitiloissa työskenteleville ihmisille hyvinvointia. Puhdistuspalvelut sisältävät ensisijaisesti erilaisten toimitilojen ylläpito- ja perussiivoustehtäviä. Lisäksi työhön kuuluu toimintaympäristöstä riippuen muita palvelutehtäviä. Muut palvelut voivat olla toimitilojen viihtyisyydestä huolehtimista, somistusta, järjestelytehtäviä, tekstiilienhoitoon tai ateria- ja kokouspalveluihin liittyviä tehtäviä sekä asiakkaiden avustamista ja palvelua päivittäistoiminnoissa.

Kotityö- ja puhdistuspalvelut tuotetaan julkisten tai yksityisten organisaatioiden palveluina. Alalla on mahdollisuus vaikuttaa oman työn kuvaan ja työtehtävien suoritustapaan sekä työaikaan ja toimipaikkaan. Kotityö- ja puhdistuspalvelualalla on hyvät mahdollisuudet työllistää itsensä myös yrittäjänä tai ammatinharjoittajana.

Kotityöpalvelujen osaamista on mahdollisuus syventää ja laajentaa suorittamalla kotityöpalvelujen ammattitutkinto. Puhdistuspalvelujen osaamista voi syventää ja laajentaa suorittamalla laitoshuoltajan ammattitutkinto. Siivoustyöohjaajan tai siivousteknikon erikoisammattitutkinnon suorittaneilla on mahdollisuus edetä erilaisiin työnjohdollisiin tehtäviin tai suunnittelu- ja esimiestehtäviin.

4. AMMATTIALAN ARVOPERUSTA

Kotityöpalvelujen arvopäämääränä on ylläpitää ja edistää asiakkaiden henkistä ja fyysistä hyvinvointia ja hyvää elämänlaatua. Asiakkaat ostavat palvelusopimuksen mukaisesti palvelun joko kokonaan tuotettuna tai pelkästään neuvontana ja ohjauksena. Asiakas voi itsekin osallistua omien voimavarojensa mukaisesti palvelusopimuksessa sovittuun työhön.

Palvelutoimintaan liittyviä arvoja ovat yksilön kunnioittaminen ja hänestä välittäminen, terveys, puhtaus, turvallisuus ja ekologisuus. Kotityöpalvelujen tavoitteena on vastata ihmisten arjen tarpeisiin ja odotuksiin. Palvelujen lähtökohtana on asiakaslähtöisyys ja eettinen toiminta. Palvelut tuotetaan ammattitaitoisesti, luotettavasti, turvallisesti, taloudellisesti sekä kestävästi toimintatavan mukaisesti.

Puhdistuspalvelujen lähtökohtana ovat asiakkaiden tarpeet ja odotukset. Puhdistuspalveluilla ylläpidetään puhtautta erilaisissa toimintaympäristöissä ja luodaan edellytyksiä ihmisten hyvinvoinnille ja erilaisille toimintoille. Lisäksi puhdistuspalveluilla on merkittävä vaikutus kiinteistöjen nunnan ja arvon säilymiseen. Toimintaa ohjaavia arvoja ovat terveys, puhtaus, turvallisuus ja ekologisuus. Palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti, laadukkaasti, taloudellisesti ja kestävästi toimintatavan mukaisesti. Menestyvä ja vastuullinen palvelutoiminta perustuu asiakastyytyväisyyteen, työn ja palvelun korkeaan laatuun, tehokkuuteen ja tuloksellisuuteen.

Kotityö- ja puhdistuspalvelualalla työskentelevä työntekijä on toisia ihmisiä kunnioittava, oma-aloitteinen, palveluhenkinen, yhteistyökykyinen, laatu- ja kustannustietoinen ja luotettava. Hän tuntee vastuunsa asiakkaista, turvallisuudesta ja ympäristöstä. Hän arvostaa omaa työtään ja ylläpitää ja kehittää ammatillista osaamistaan. Monikulttuurinen palveluala ja asiakkaiden kotona työskentely edellyttää myös erityistä hienotunteisuutta ja erilaisten arvojen kunnioittamista.

5. PERUSTUTKINNON TAVOITTEET

Kotityö- ja puhdistuspalvelujen perustutkinnon suorittaneella on monipuolinen osaaminen kotityö- ja puhdistuspalvelujen tuottamiseen. Kodinhuoltaja ja toimitilahuoltaja osaavat tehdä siivous-, ruoanvalmistus- ja tekstiilienhuoltotehtäviä sekä avustaa asiakkaita päivittäistoiminnoissa. Kodinhuoltajan työtehtäviin kuuluvat myös erilaiset asiointitehtävät, kuten käynti postissa, pankissa tai kaupassa. Viriketoimintaan ja vapaa-aikaan liittyvät palvelut ovat osa monipuolista palvelutarjontaa. Toimitilahuoltajan työtehtäviin voi kuulua myös ateriapalveluihin ja kokouspalveluihin liittyviä tehtäviä.

Kotityö- ja puhdistuspalvelujen perustutkinnon suorittanut huomioi ihmisten erilaisten elämäntilanteiden ja kulttuurisesti tai muuten erilaisten toimintaympäristöjen vaikutukset omassa työssään ja toiminnassaan. Hän tietää puhtauden ja ravitsemuksen yhteyden ihmisen hyvinvointiin ja terveyteen. Hän toimii taloudellisesti, turvallisesti ja oikeudenmukaisesti. Palvelutyössä onnistuminen edellyttää hyviä ihmissuhde- ja vuorovaikutustaitoja ja asiakastuntemusta. Kodinhuoltajan ja toimitilahuoltajan on verkostoitettava ja tehtävä moniammatillista yhteistyötä muiden alojen toimijoiden kanssa. Hänen on tiedettävä ja tunnettava eri palvelujen tuottajatahot laadukkaasti ja kattavan palvelun tuottamiseksi. Hän on työssään hienotunteinen, suvaitsevainen ja erilaisuutta kunnioittava ja toimii vastuullisesti, luotettavasti ja itsenäisesti. Hän on oma-aloitteinen, palveluhenkinen ja joustaa tilanteiden vaatimusten mukaan. Hän suunnittelee, arvioi ja kehittää omaa työtään ja toimintaansa. Hän työskentelee ergonomisesti ja ylläpitää työ- ja toimintakykyään. Hän arvioi tuottamansa palvelun laatua ja toimii laatuvaatimusten mukaan. Hän noudattaa toimintaohjeita ja säädöksiä ja toimii kestävän toimintatavan mukaisesti.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot sisältyvät ammatillisten tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksiin ja yhteisten tutkinnon osien osaamistavoitteisiin sekä niiden arviointikriteereihin. Avaintaitojen tavoitteena on tukea sellaisen osaamisen kehittymistä, jota tarvitaan jatkuvassa oppimisessa, tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa tilanteissa selviytymisessä.

Kotityö- ja puhdistuspalvelujen perustutkinnon suorittaneella on alan perusvalmiuksien lisäksi erikoistunut osaaminen valitseman koulutusohjelman tai osaamisalan perusteella joko kotityöpalvelujen tai puhdistuspalvelujen tehtäviin.

Kotityöpalvelujen osaamisalan suorittanut **kodinhuoltaja** tekee asiakkaiden kodeissa, palvelukodeissa ja kodinomaisissa laitoksissa ateriapalveluja, siivous- ja tekstiilienhuoltotehtäviä, asiakkaan avustamista päivittäisissä toiminnoissa sekä asiointipalveluja. Kodinhuoltajalla voi olla erityisosaamista myös asiakkaan opastamiseen erilaisten kodin teknisten laitteiden ja palvelujen käytössä, pienlemmikieläinten hoidossa avustamisessa tai kodin huonekasvien ja pihan/parvekkeen hoidossa. Kodinhuoltaja toimii asiakaslähtöisesti ja tuottaa yksilöllisesti ja kodin arvoja kunnioittaen palveluja erilaisille asiakkaille. Hän tekee kotityöpalveluja laadukkaasti ja lisää siten omalla toiminnallaan niiden kysyntää ja arvostusta.

Puhdistuspalvelujen osaamisalan suorittanut **toimitilahuoltaja** tekee ylläpito- ja perussiivoustehtäviä, ateriapalvelutehtäviä sekä muita asiakkaan tarvitsemia palveluja. Toimitilahuoltajalla voi olla erityisosaamista mm. asiakkaiden avustamisessa, vaatteiden ja tekstiilien huollossa, kokouspalveluissa ja erityiskohteiden tai -tilanteiden siivouspalveluissa. Puhdistuspalvelujen toimintaympäristöjä ovat muun muassa toimistot, koulut, päiväkodit, hotellit, vanhainkodit, sosiaali- ja terveydenhuollon laitokset, erilaiset tuotanto- ja huoltotilat, elintarviketilat ja uimahallit. Toimitilahuoltaja toimii tehtävissään asiakaslähtöisesti, vastuullisesti ja tuloksellisesti. Hän tekee puhdistuspalveluja ja muita palvelutehtäviä laadukkaasti ja lisää siten omalla toiminnallaan palvelujen arvostusta. Lisäksi ammatillisen peruskoulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiuksia yrittäjyyteen. Koulutuksen tavoitteena on myös tukea opiskelijoiden kehitystä hyväksi ja tasapainoisiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintovalmiuksien, ammatillisen kehittymisen, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja (L630/1998, 5 § (muutos 787/2014)).

6. KOTITYÖ- JA PUHDISTUSPALVELUJEN PERUSTUTKINNON MUODOSTUMINEN

1. KOTITYÖ- JA PUHDISTUSPALVELUJEN PERUSTUTKINTO	180 OSP
2. AMMATILLISET TUTKINNON OSAT	135 OSP
<p>2.1 Pakolliset tutkinnon osat</p> <p>Opintoihin sisältyy opintojen ohjausta 1 osp</p> <p>2.1.1 Ateria- ja kahvituspalvelut 20 osp (100267)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hygienian ja ravitsemuksen perusteet 5 osp • Elintarviketietous, laite - ja välinetuntemus 5 osp • Aamu-, väli- ja iltapalojen sekä kahvitarjoilujen valmistaminen 5 osp • Työpaikalla tapahtuva aamu- ja välipalojen tuottamien asiakaskohteissa 5 osp TO <p>2.1.2 Ylläpitosiivous 25 osp (100268)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Puhdistuspalvelun perusteet 10 osp • Työturvallisuus, ergonomia ja kestävä kehitys 5 osp • Ylläpitosiivous asiakaskohteissa 10 osp TO 	
<p>2.2 Kotityöpalvelujen osaamisala, <i>kodinhuoltaja</i></p> <p>Opintoihin sisältyy opintojen ohjausta 1 osp</p> <p>2.2.1 Asiakkaiden avustaminen 15 osp (100269)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erilaisten asiakkaiden avustaminen 5 osp • Asiakkaiden avustaminen asiakaskohteissa 10 osp TO <p>2.2.2 Kodin perussiivous ja tekstiilihuoltopalvelut 15 osp (100270)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perussiivous 5 osp • Tekstiili-, vaate - ja vuodehuolto 5 osp • Kodin perussiivous ja tekstiilihuolto asiakaskohteissa 5 osp TO <p>2.2.3 Kotiruokapalvelut 15 osp (100271)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kotiruuan suunnittelu ja valmistaminen 10 osp • Kotiruuan valmistaminen asiakaskohteissa 5 osp TO <p>2.3 Puhdistuspalvelujen osaamisala, <i>toimitilahuoltaja</i></p> <p>Opintoihin sisältyy opintojen ohjausta 1 osp</p> <p>2.3.1 Perussiivous, 30 osp (100272)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asiakaslähtöinen palvelutoiminta 5 osp • Siivouskoneet ja pintamateriaalit 5 osp • Perussiivous 10 osp • Perussiivous asiakaskohteissa 10 osp TO <p>2.3.2 Toimitilapalvelut, 15 osp (100273)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toimitilapalvelujen tuottaminen 5 osp • Toimitilapalvelut asiakaskohteissa 10 osp TO 	
<p>2.4 Valinnaiset tutkinnon osat 45 osp</p> <p>Opintoihin sisältyy opintojen ohjausta 1 osp</p> <p>2.4.1 Asiointipalvelut ja erityisryhmien avustaminen, 20 osp (100274)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asiointipalvelut erilaisissa asiakaskohteissa 5 osp • Toimintakyvyltään rajoittuneen asiakkaan avustaminen 5 osp • Asiointipalvelut ja erityisryhmien avustaminen asiakaskohteissa 10 osp TO 	

- 2.4.6 Perhejuhlapalvelut, 20 osp (100279)
- Perhejuhlien suunnittelu ja toteuttaminen 10 osp
 - Perhejuhlien toteuttaminen työssäoppien 10 osp TO
- 2.4.7 Pienlemmikkieläinten hoidossa avustaminen, 15 osp
- Pienlemmikkieläinten hoito 5 osp
 - Pienlemmikkieläinten hoito asiakaskohteissa 10 osp TO
- 2.4.8 Piha-alueen ja huonekasvien hoito, 15 osp (100281)
- Piha-alueen ja huonekasvien hoito 5 osp
 - Piha-alueen ja huonekasvien hoito asiakaskohteissa 10 osp TO
- 2.4.10 Sosiaali- ja terveydenhuollon laitosten puhdistuspalvelut, 20 osp (100283)
- Ylläpitosiivous sosiaali- ja terveydenhuollon laitoksissa 5 osp
 - Palvelutehtävät sosiaali- ja terveydenhuollon laitoksissa 5 osp
 - Sosiaali- ja terveydenhuollon puhdistuspalvelut työssäoppien 10 osp TO
- 2.4.11 Vaatteiden ja tekstiilien huolto, 15 osp (100284)
- Pyykin käsittely ja vastaanottaminen 5 osp
 - Tekstiilihuoltotehtävien suorittaminen asiakaskohteissa 10 osp
- 2.4.13 Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp
- 2.4.14 Tutkinnon osat ammatillisista perustutkinnoista, 10–15,osp
- 2.4.15 Tutkinnon osa ammattitutkinnoista tai erikoisammattitutkinnosta, 15 osp
- 2.4.16 Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen 5 osp
- 2.4.17 Yrityksessä toimiminen, 15 osp
- 2.4.18 Huippuosajana toimiminen, 15 osp
- 2.4.19 Paikallisesti tarjottava tutkinnon osa, 15 osp
- Hoitotyö asiakaskohteissa 15 osp
 - Hoitotyö asiakaskohteissa 1, 5 osp
 - Hoitotyö asiakaskohteissa 2, 10 osp
- 2.4.20 Tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista, 15 osp

Tutkinnon osiin sisältyy osaamisen hankkimista työssäoppimisen kautta Jedussa vähintään 36 osp. Opintojen ohjaus on kuvattu erillisessä liitteessä.

3. YHTEISET TUTKINNON OSAT AMMATILISESSA PERUSKOULUTUKSESSA		35 OSP
	Pakolliset	Valinnaiset
3.1 Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp	8 osp	3 osp
3.1.1. Äidinkieli	5	0–3
3.1.2. Toinen kotimainen kieli, ruotsi	1	0–3
3.1.3. Vieraat kielet	2	0–3
3.2 Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 9 osp	6 osp	3 osp
3.2.1. Matematiikka	3	0–3
3.2.2. Fysiikka ja kemia	2	0–3
3.2.3. Tieto- ja viestintätekniikka sekä sen hyödyntäminen	1	0–3
3.3 Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp	5 osp	3 osp
3.3.1. Yhteiskuntataidot	1	0–3
3.3.2. Työelämätaidot	1	0–3
3.3.3. Yrittäjyys ja yritystoiminta	1	0–3
3.3.4. Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto	2	0–3
3.4 Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7 osp		7 osp
3.4.1. Kulttuurien tuntemus		0–3
3.4.2. Taide ja kulttuuri		0–3
3.4.3. Etiikka		0–3
3.4.4. Psykologia		0–3
3.4.5. Ympäristöosaaminen		0–3
3.4.6. Osa-alueita kohdista 3.1.1–3.3.4		0–3
	19 osp	16 osp
<p>Tutkinnon perusteissa määrättyjen osa-alueiden (3.1.1–3.4.6) valinnaisten osaamistavoitteiden lisäksi tai niiden sijaan koulutuksen järjestäjä voi päättää erilaajuisia muita valinnaisia osaamistavoitteita. Koulutuksen järjestäjän itse päättämille valinnaisille osaamistavoitteille määritellään osaamisen arviointi ja laajuus osaamispisteinä.</p> <p>Tutkinnon osien valinnaiset osaamistavoitteet voivat olla myös opiskelijan aikaisemmin hankkimaa osaamista, joka tukee kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden osaamistavoitteita.</p>		

4. VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT	10 OSP
<p>4.1 Ammatillisia tutkinnon osia</p> <p>4.2 Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia</p> <p>4.3 Yhteisiä tutkinnon osia tai lukio-opintoja</p> <p>4.4. Jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevista opinnoista</p> <p>4.5 Työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuva yksilöllisiä tutkinnon osa</p>	

Tarkemmat tiedot tutkintokohtaisista valinnaisuussäännöistä löytyvät tutkinnon perusteista osoitteesta:

http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/opetussuunnitelmien_ja_tutkintojen_perusteet/amatilliset_perustutkinnot/tutkinnon_perusteet_voimaan_010815